

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/10/2014
Identifikačné číslo spisu:	1112238192
Dátum vydania rozhodnutia:	19.08.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Juraj Seman
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1112238192.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v konkurznej veci úpadcu O.St.S a. s., so sídlom Záhradnícka 51, 821 08 Bratislava, IČO: 45 940 436, s ustanoveným správcom: Prvý správcovský dom, k. s., so sídlom kancelárie Bratislava, Rudnayovo námestie 1, o návrhu spoločnosti P1 s. r. o., so sídlom Bratislava, Technická 7, IČO: 36 748 145, zastúpenej JUDr. Jankou Hlavatou, advokátkou so sídlom Ružová dolina 11, 821 08 Bratislava, IČO: 42 258 596, na vstup do konkurzného konania, o dovolaní o dovolaní správcu konkurznej podstaty úpadcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 CoKR/86/2013 - 412 zo dňa 28. novembra 2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Odôvodnenie

Odvolací súd uznesením č. k. 2 CoKR/86/2013 - 412 zo dňa 28. novembra 2013 rozhodol tak, že uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 2R/9/2012 - 320 zo dňa 04.10.2013 zmenil tak, že povolil vstup spoločnosti P1 s. r. o., so sídlom Technická 7, 821 04 Bratislava, IČO: 36 748 145, do konkurzného konania namiesto spoločnosti SCP s. r. o., v rozsahu zistenej pohľadávky vo výške 83 694 eur, zapísanej v zozname pohľadávok pod č. 105. Súd prvého stupňa zamietol návrh obchodnej spoločnosti P1 s. r. o. na vstup do konkurzného konania, a to s poukazom na ust. § 24 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len ZKR), ktorý okrem iných subjektov považuje za účastníkov konkurzného konania veriteľov, ktorí zákonným spôsobom prihlásili svoje pohľadávky. Podľa ust. § 25 ods. 1 ZKR ak počas konkurzného konania dôjde k prevodu alebo prechodu pohľadávky, ktorá veriteľovi zakladá postavenie účastníka konkurzného konania, súd rozhodne na návrh nadobúdateľa o jeho vstupe do konkurzného konania, ak je v návrhu nadobudnutie pohľadávky preukázané. Inak návrh na vstup do konkurzného konania zamietne. Súčasne poukázal na ďalšie odseky tohto ustanovenia. V prejednávanej veci ide o dve samostatné konkurzné konania, a to konanie vedené pod sp. zn. 6K/56/2012 a 2R/9/2012. Začatie konkurzného konania sp. zn. 6K/56/2012 bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 219/2012 zo dňa 12.11.2012 a toto konanie bolo z dôvodu začatia reštrukturalizačného konania zastavené uznesením č.k. 6K/56/2012 - 143, ktoré nadobudlo právoplatnosť 15.01.2013. Konkurz na majetok úpadcu bol následne vyhlásený v konaní vedenom pod

sp. zn. 2R/9/2012 uznesením zverejneným v Obchodnom vestníku č. 52/2013, právoplatným 15.03.2013. Uvedeným uznesením bolo tiež zastavené reštrukturalizačné konanie a začaté konkurzné konanie. Veriteľ SCP s. r. o. ako postupca a spoločnosť P1 s. r. o. ako postupník dňa 21.02.2013 účinne uzavreli zmluvu o postúpení pohľadávky vo výške 83 694 eur (z toho 73 000 eur istina a 10 694 eur úroky), v ktorej sa podľa § 530 Občianskeho zákonníka dohodli, že postupca bude bezodplatne vo svojom mene a na účet postupníka vymáhať postúpenú pohľadávku vo vzťahu k dlžníkovi, a to až do jej vymoženía. V súlade s citovaným ustanovením zmluvy o postúpení pohľadávok postupca prihlásil uvedenú pohľadávku do konkurzu (v zozname pohľadávok pod por. č. 105 ako pohľadávka zistená). K prevodu pohľadávok z postupcu na navrhovateľa došlo v čase pred vyhlásením konkurzu, na základe čoho súd prvého stupňa návrh zamietol. Na základe odvolania navrhovateľa spoločnosti P1 s. r. o. odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil s ohľadom na obsah dohody o postúpení pohľadávky, ktorá aj napriek formulácii ust. § 24 a 25 ZKR takýto postup umožňuje, na čo súd prvého stupňa neprihliadol. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že pohľadávku v konkurze uplatnil v zmysle dohody postupca. Podľa ust. § 24 ods. 1 ZKR účastníkmi konkurzného konania sú dlžník (úpadca), navrhovateľ a veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným týmto zákonom prihlásil svoje pohľadávky. Právnu skutočnosťou, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práva alebo povinnosti účastníka konania je aj zmluva o postúpení pohľadávky podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 530 ods. 1 OZ je tak výnimkou zo zásady, že pri zmene veriteľa následkom postúpenia pohľadávky stráca postupca oprávnenie vymáhať pohľadávku od dlžníka. Ide tak o úpravu vecnej legítimácie na vymáhanie postúpenej pohľadávky tak, že dáva postupcovi možnosť vymáhať pohľadávku vo svojom mene a na účet postupníka. V prejednávanej veci postúpenú pohľadávku uplatnil v konkurze postupca, pričom ide o pohľadávku uplatnenú v súlade so zákonom, čo vyplýva aj z rozhodovacej praxe NS SR. Keďže bol do 20.06.2013 aktívne legítimovaný postupca, po tomto dátume aktívna legítimácia svedčí nadobúdateľovi pohľadávky - postupníkovi, teda navrhovateľovi. S poukazom na ust. § 196 ZKR v spojení s ust. § 92 ods. 2 O.s.p. odvolací súd skonštatoval, že v danom prípade po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod práv, o ktorých sa koná, a preto môže ten, na koho boli tieto práva prevedené, navrhnúť, aby mohol do konania vstúpiť namiesto doterajšieho účastníka. Všeobecný súd musí vykladať a používať citované zákonné ustanovenia v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Interpretáciou a používaním tohto ustanovenia nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu, a to ani v prípade, že ZKR explicitne takýto prípad zmeny účastníka konania nepredpokladá (i keď ho obecne nemožno vylúčiť). Medzera v právnej úprave nemôže mať za následok porušenie základného práva garantovaného v ústave.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal včas dovolanie konkurzný správca s poukazom na ust. § 241 ods. 2 písm. a) a c) v spojení s § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. K odňatiu možnosti konať pred súdom došlo podľa dovolateľa tým, že konkurznému správcovi nebolo doručené odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu spolu s výzvou na vyjadrenie tak, ako to ukladá § 209a ods. 1 O.s.p. a § 211 ods. 1 O.s.p. Odvolací súd tiež nesprávne posúdil právnu stránku veci, keďže k vstupu nového veriteľa do konania môže dôjsť len vtedy, ak po vyhlásení konkurzu dôjde k prevodu alebo prechodu pohľadávky, pričom v danom prípade došlo k prevodu pohľadávky pred vyhlásením konkurzu a nie je splnená podmienka § 25 ZoKR pre vstup spoločnosti P1, s. r. o. do konkurzného konania. Dohoda o zániku práva postupcu vymáhať pohľadávku prihlásenú v konkurze je právne irelevantná, nakoľko sa ňou zákon nespája procesnoprávne účinky zmeny veriteľa. Postupca nebol oprávnený vymáhať postúpenú pohľadávku tak, ako keby bol sám veriteľom. Dohoda uzavretá podľa § 530 ods. 1 ObčZ síce zakladá aktívnu legítimáciu postupcu na vymáhanie pohľadávky postupníka, vrátane možnosti uplatniť pohľadávku postupníka konkurznou prihláškou. Avšak je nevyhnutné, aby z prihlášky bolo zrejmé, kto je skutočným veriteľom pohľadávky a skutočnosť, že subjekt, ktorý pohľadávku prihlasuje, nie je veriteľom pohľadávky, ale pohľadávku vymáha vo svojom mene a na účet skutočného veriteľa, ktorému bola pohľadávka postúpená. Odvolací súd pochybil aj tým, že neskúmal platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, pričom táto je podľa správcu absolútne neplatná, bola podpísaná po vyhlásení konkurzu za účelom započítania takto nadobudnutej pohľadávky spoločnosťou P1, s. r. o. voči pohľadávke úpadcu podľa § 54 ZoKR. Zákonný zákaz započítania sa snažili zmluvné strany obísť dodatočne pripravenou zmluvou a dohodou o časovom obmedzení práva vymáhať prihlásenú pohľadávku, čím by malo dôjsť k 100% uspokojeniu takmer všetkých podriadených pohľadávok v konkurze pred uspokojením ostatných,

nepodriadených, pohľadávok. Zmluva o postúpení pohľadávky svojím obsahom a účelom odporuje zákonu, obchádza zákon a prieči sa dobrým mravom, teda je absolútne neplatná. Na základe týchto skutočností žiadal, aby dovolací súd napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací /§ 10a ods. 2/ po zistení, že dovolanie podal včas účastník /§ 240 ods. 1 O. s. p./, vec preskúmal podľa § 242 ods. 1 a § 243 a ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania. Po preskúmaní uznesenia v rozsahu napadnutého dovolania a konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu upravujú ust. § 237 až § 239 O. s. p.

Zákon o konkurze a reštrukturalizácii je predpis, ktorý upravuje materiálnu stránku konkurzného práva, tak aj procesné právo konkurzné. Neobsahuje však komplexnú úpravu konkurzného procesu, preto § 196 tohto zákona stanovuje primerané subsidiárne použitie ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Zásadne odlišná je úprava mimoriadnych opravných prostriedkov, nakoľko podľa § 198 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej „ZoKR“) dovolanie proti uzneseniu vydanému v konaní podľa tohto zákona nie je prípustné.

Ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku upravujúce dovolacie konanie, vrátane prípustnosti dovolania, sú pre konkurzné a reštrukturalizačné konania nepoužiteľné, čo znamená, že proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným v konkurznom a reštrukturalizačnom konaní, dovolanie nie je prípustné.

Najvyšší súd poukazuje v súvislosti s aplikáciou vylúčenia možnosti zaoberať sa podaným dovolaním na už vyslovený názor v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1ObdoV/17/2012, podľa ktorého nielenže nie je prípustné dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktoré je bezpochyby rozhodnutím vydaným v konkurznom konaní, ale vzhľadom na vylúčenie použitia i ustanovenia § 242 ods. 1 veta druhá OSP, ukladajúcemu dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 OSP (či už to účastník namieta alebo nie), nemohol sa v dovolaní súd zaoberať ani prípustnosťou dovolania z hľadiska dovolateľom namietanej vady podľa § 237 písm. f) OSP.

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, keďže napadnuté uznesenie odvolacieho súdu bolo vydané v začatom konkurznom konaní podľa Zákona o konkurze a reštrukturalizácii. So zreteľom na odmietnutie dovolania (z procesných dôvodov) sa nezaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.